

สภาพการอ่าน ความสนใจ และความต้องการในการอ่านของชาวชนบท อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น

นางสาว กฤษณา บุตรपालะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-218-5

008799

I15066605

CONDITIONS, INTERESTS AND THE NEEDS OF READING OF RURAL PEOPLE IN
AMPHOE MAUNG, CHANGWAT KHON KAEN

Miss Krisana Bootpala

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of ~~Master~~ of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพการอ่าน ความสนใจ และความต้องการในการอ่านของชาวชนบท
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

โดย

นางสาว กฤษณา บุตรपालะ

ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ กฤติยา อัตถาการ

อาจารย์ สำยอัมภ์ พละสุรีย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองคณบดีตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองคณบดีตราจารย์ อัมพร ทีชระระ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ กฤติยา อัตถาการ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สำยอัมภ์ พละสุรีย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยคณบดีตราจารย์ สุพรรณิ วราทร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สภาพการอ่าน ความสนใจ และความต้องการในการอ่าน ของชาวชนบท อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ชื่อ	นางสาวกฤษณา บุตรपालะ
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์กฤติยา อัดถากร อาจารย์ลำยัฒห์ พละสุริย์
ภาควิชา	บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา	2527

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการอ่าน ความสนใจ และความต้องการในการอ่านของชาวชนบท อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ชาวชนบทเพศชาย และ เพศหญิง อายุระหว่าง 15 ปี - 50 ปี ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น สามารถอ่านออกเขียนได้ ปัจจุบันอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่เลือกมาศึกษา 9 หมู่บ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 320 ชุด ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม ถึงวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2527 ได้รับแบบสอบถามคืน 298 ชุด ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามได้นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชาวชนบท อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ไม่ได้รับความรู้ข่าวสารจากการอ่านสิ่งพิมพ์เท่าที่ควร แต่ได้รับแหล่งความรู้อื่น ๆ ด้วย
2. แหล่งความรู้ข่าวสารที่สำคัญที่สุดของชาวชนบท คือ วิทยุ ร้อยละ 26.81
3. สภาพการอ่าน สิ่งพิมพ์ที่สนใจอ่านมาก คือ หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 76.17 และร้อยละ 61.41 ได้อ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุดในชีวิตประจำวัน ซึ่งส่วนมาก ร้อยละ 50.67 ได้อ่านน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ใน 1 สัปดาห์ เพราะไม่มีเวลาว่าง ต้องประกอบอาชีพถึง ร้อยละ 75.50 ร้อยละ 41.95 ได้อ่านสิ่งพิมพ์ที่บ้านของตนเอง ซึ่งส่วนมาก ร้อยละ 78.52 จะซื้อหนังสือพิมพ์อ่าน ชาวชนบทส่วนมาก ร้อยละ 81.54 ให้เหตุผลในการอ่านว่า ช่วยให้มีความรู้กว้างขวาง และ ร้อยละ 43.29 บอกว่า ช่วยให้เข้าใจโลก ชีวิต และคนอื่น มากขึ้น

4. ความสนใจในการอ่าน ชาวชนบทสนใจอ่านเรื่องประเภทการเพาะปลูก การทำนา การทำสวนครัว ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.87) และปัญหาการครองชีพ ($\bar{X} = 4.13$, S.D = 0.89) มากตามลำดับ

5. ความต้องการในการอ่านของชาวชนบท พบว่า ต้องการอ่านมากที่สุดเกี่ยวกับการเพาะปลูก การทำนา การทำสวนครัว ร้อยละ 13.76 และ พุทธศาสนา ร้อยละ 10.40 และ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ กฎหมาย ร้อยละ 9.28 ตามลำดับ

ผลการศึกษาดังกล่าว พบว่า ตัวแปรทุกตัวไม่มีผลทำให้ความสนใจ และ ความต้องการในการอ่านแตกต่างกัน ผลที่ได้จึงไม่สอดคล้อง กับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ความรู้ข่าวสารต่าง ๆ ชาวชนบทรับทราบจากวิทยุมากที่สุด ดังนั้น ผู้จัดรายการวิทยุควร เลื่อนความรู้ข่าวสาร หลาย ๆ ครั้ง โดยเฉพาะ ความรู้ข่าวสารที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ

2. ผู้สื่อข่าวสารณัฐ (ผลล.) อาสาสมัครสารณัฐหมู่บ้าน (อสม.) พัฒนาการ และ เกษตรกร ควรได้ร่วมมือกับผู้หน้าที่รับผิดชอบ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เพื่อค้นหาสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับการสารณัฐและการ เกษตรไว้บริการผู้อ่าน

3. กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ควรประสานงานกับทางอำเภอและศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน ในการค้นหาสิ่งพิมพ์ให้ตรงกับ ความสนใจ และ ความต้องการในการอ่าน ของชาวชนบท

Thesis Title Conditions, Interests and the Needs of Reading
 of Rural People in Amphoe Maung, Changwat
 Khon Kaen

Name Miss Krisana Bootpala

Thesis Advisor Miss Krittiya Atthakorn, Instructor

Co-Advisor Mrs. Sayan Palasoon

Department Library Science

Academic Year 1984

ABSTRACT

The major purposes of this research were to study the conditions, interests and needs of reading of rural people in Amphoe Maung, Changwat Khon Kaen. The population were the male and female rural people who were 15-50 years old and finished prathomsuksa 4, were legible and able to write and live in 9 selected villages. The research tools were 320 questionnaires which gathered the data during 15 August-10 September 1984 and 298 questionnaires were received. The analysis of data was based on percentage, mean and standard deviation.

The research results showed that :

1. The rural people in Amphoe Maung, Changwat Khon Kaen not only gained their knowledge from reading printed materials, but also from the other sources of knowledge.
2. The most important source of knowledge was the radio (26.81 %)
3. Conditions of reading, the printed materials which they were interested in was the newspaper (76.17 %) and 61.41 % had read the newspaper most in each day. 50.67 % had read less than 1 hour in a

week because they lacked of time and 75.59 % of them had to work for their occupation. 41.95 % read at home and most of them (78.52 %) had bought the newspaper for their reading. The majority of the rural people (81.54 %) stated that the main purpose of reading were to broaden their knowledge, and 43.29 % was to understand the world, life and their neighbours more.

4. Interests in reading, they were interested in agriculture ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.87) and the problem of their modern living ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.89) respectively.

5. Needs of reading, it revealed that they wanted to read most about agriculture (13.76 %) and about Buddhism (10.40 %) and general knowledge about law (9.28 %) respectively.

The study of all independent variables, it revealed that all of them had no effect to the interests and needs. They were not different. The results did not support the hypothesis of the research.

Recommendations

1. The rural people gained their knowledge and news from the radio most so that producer in broadcasting should present the knowledge many times especially the important knowledge for their occupation.

2. Health Care Passenger (Pho-So-So), Health Care Volunteer (O-So-Mo), Developer and Agriculturists should cooperate the present village committee of book reading center in order to provide the printed materials about Health Care and Agriculture to serve the readers.

3. Kamnan and phu Yai Ban should coordinate with persons who concerned with Book Reading Center and Nonformal Education Center for providing the printed materials which the rural people interest in and need in reading.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือแนะนำจาก
อาจารย์ กฤติยา ฮัตถากร และ อาจารย์ สำยสิทธิ์ พลະสุร์ย์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ
และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มจัดทำจนกระทั่งวิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความสมบูรณ์
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ เฉลิมชัย มิตินิทร และ อาจารย์ ศิริวรรณ พึ่งเกียรติ
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไข

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านต่าง ๆ ทั้ง 9 หมู่บ้าน ที่ให้ข้อมูลและ
ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือใน
การทำวิจัยครั้งนี้รวมทั้งขอขอบคุณอาจารย์สำปาง แม่นมาตย์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ พี่ ๆ และ พ.ต.ท. วิชิต บุญญะโลภักดิ์ ที่ให้กำลังใจ และ
ความช่วยเหลือทางด้านทุนทรัพย์และให้การสนับสนุนในการศึกษาต่อผู้วิจัยตลอดมา

กฤษณา บุตรपालะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ท
บทที่	
1. บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
สมมุติฐานในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
2. การอ่านและความสำคัญของการอ่าน	10
ความหมายของการอ่าน	10
ความสำคัญของการอ่าน	17
3. วิธีดำเนินการวิจัย	23
วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล	23
ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา	23
วิธีสุ่มประชากร	23
วิธีดำเนินการวิจัย	25
การสร้างแบบสอบถาม	27
การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม	28

	หน้า
บทที่ 4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	110
สรุปผลการวิจัย	102
อภิปรายผลการวิจัย	107
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	113
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	114
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	120
ประวัติ	132

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนหมู่บ้าน หลังคา เรือน ตึบบล เทศบาล ลู่ชาภิบาล และพื้นที่เป็นรายอำเภอ	21
2	จำนวนหมู่บ้านยากจนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น	22
3	จำนวน ผู้ไม่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาที่ 4 จำแนกตามเพศ	22
4	จำนวน ผู้ใหญ่ในครอบครัว	25
5	ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	30
6	ค่าร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางราชการ จำแนกตามแหล่ง ความรู้ข่าวสาร	33
7	ค่าร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง	35
8	ค่าร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับการแพทย์	37
9	ค่าร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับอาชีพ	39
10	ค่าร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป	41
11	ค่าร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับแหล่งความรู้ข่าวสาร จำแนกตามระยะทางจาก หมู่บ้านถึงเขตเทศบาล	43
12	ค่าร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับแหล่งความรู้ข่าวสาร จำแนกตามเพศ	45
13	ค่าร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับแหล่งความรู้ข่าวสาร จำแนกตามอายุ	47
14	ค่าร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับแหล่งความรู้ข่าวสาร จำแนกตามอาชีพ	49
15	ค่าร้อยละของสิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบสนใจอ่าน จำแนกตามประเภทของสิ่งพิมพ์ และระยะ ทางจากหมู่บ้านถึงเขตเทศบาล	51
16	ค่าร้อยละของสิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบสนใจอ่าน จำแนกตามประเภทของสิ่งพิมพ์และเพศ .	52
17	ค่าร้อยละของสิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบสนใจอ่าน จำแนกตามประเภทของสิ่งพิมพ์และอายุ .	53
18	ค่าร้อยละของสิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบสนใจอ่าน จำแนกตามประเภทของสิ่งพิมพ์และอาชีพ	54
19	ค่าร้อยละของสิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบอ่านมากที่สุดในชีวิตประจำวัน จำแนกตามระยะทาง	55
20	ค่าร้อยละของสิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบอ่านมากที่สุดในชีวิตประจำวัน จำแนกตามเพศ	56
21	ค่าร้อยละของสิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบอ่านมากที่สุดในชีวิตประจำวัน จำแนกตามอายุ	57

ตารางที่		หน้า
22	คำร้อยละของสิ่งพิมพ์ที่ผู้อ่านมากที่สุดในชีวิตประจำวัน จำแนกตามอาชีพ ..	58
23	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับระยะเวลาในการอ่าน จำแนกตามระยะทาง ...	59
24	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับระยะเวลาในการอ่าน จำแนกตามเพศ	60
25	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับระยะเวลาในการอ่าน จำแนกตามอายุ	61
26	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับระยะเวลาในการอ่าน จำแนกตามอาชีพ	62
27	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับสถานที่อ่านสิ่งพิมพ์ จำแนกตามระยะทาง	63
28	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับสถานที่อ่านสิ่งพิมพ์ จำแนกตามเพศ	64
29	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับสถานที่อ่านสิ่งพิมพ์ จำแนกตามอายุ	65
30	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับสถานที่อ่านสิ่งพิมพ์ จำแนกตามอาชีพ	66
31	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่ได้อ่านสิ่งพิมพ์ จำแนกตามระยะทาง .	67
32	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่ได้อ่านสิ่งพิมพ์ จำแนกตามเพศ	68
33	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่ได้อ่านสิ่งพิมพ์ จำแนกตามอายุ	69
34	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่ได้อ่านสิ่งพิมพ์ จำแนกตามอาชีพ	70
35	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับวิธีหาอ่านสิ่งพิมพ์ จำแนกตามระยะทาง	71
36	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับวิธีหาอ่านสิ่งพิมพ์ จำแนกตามเพศ	73
37	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับวิธีหาอ่านสิ่งพิมพ์ จำแนกตามอายุ	75
38	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับวิธีหาอ่านสิ่งพิมพ์ จำแนกตามอาชีพ	77
39	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับประโยชน์จากการอ่าน จำแนกตามระยะทาง ...	79
40	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับประโยชน์จากการอ่าน จำแนกตามเพศ	81
41	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับประโยชน์จากการอ่าน จำแนกตามอายุ	82
42	คำร้อยละของคำตอบเกี่ยวกับประโยชน์จากการอ่าน จำแนกตามอาชีพ	83
43	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในการอ่าน จำแนกตาม ระยะทาง	84 85
44	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในการอ่าน จำแนกตามเพศ	87
45	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในการอ่าน จำแนกตามอายุ	89
46	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในการอ่าน จำแนกตามอาชีพ	91

ตารางที่		หน้า
47	ค่าร้อยละของความต้องการในการอ่าน จำแนกตามระยะทาง	93
48	ค่าร้อยละของความต้องการในการอ่าน จำแนกตามเพศ	95
49	ค่าร้อยละของความต้องการในการอ่าน จำแนกตามอายุ	97
50	ค่าร้อยละของความต้องการในการอ่าน จำแนกตามอาชีพ	99

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1

กระบวนการของการอ่าน

1-2